

RAZISKOVALNA NALOGA
OSNOVNA ŠOLA JANKA GLAZERJA RUŠE

EVRO PRI NAS DOMA?!

EKONOMIJA

Mentorica: Tatjana LUBEJ, prof.

Lektorica: Tatjana LUBEJ, prof.

Avtorji: Tjaša Hertiš,
Barbika Jamnikar,
Sandra Šulc.

Ruše, marec 2007

POVZETEK	3
1. UVOD	4
1.1. Motivi naloge	4
1.2. Namen naloge	4
1.3. Hipoteze	5
2. NAČRT DELA	5
2.1. Načrtovanje	5
2.2. Načrt izdelave raziskovalne naloge	5
3. EVRO	7
3.1. Kje se uporablja evro?	7
3.2. Kako je evro dobil ime?	8
3.3. Bankovci	9
3.4. Kovanci	10
4. EVRO V SLOVENIJI	11
4.1. Predviden postopek uvedbe evra v Sloveniji	11
4.2. Slovenski evrski kovanci	12
4.3. Prednosti in slabosti evra	13
4.3.1. Za potrošnike	13
4.3.2. Za podjetja	14
4.3.3. Za državo	14
5. RAZISKAVA	15
5.1. Potek raziskave	15
5.2. Kako smo se lotile raziskave?	15
5.3. Analiza ankete	18

5.4. Ugotovitve	28
5.5. Naša spoznanja	28
6. ZAKLJUČEK / SKLEPNE MISLI	29
7. LITERATURA	30
8. PRILOGE	30
8.1. Seznam tabel in grafikonov ter slik	30
8.2. Anketa	31

POVZETEK

Evro pri nas doma?! Za raziskovalno nalogo smo se odločile, ker smo hotele izvedeti, če so prebivalci Ruš že sprejeli novo denarno valuto ali jim je še uganka. Razlog za izbiro te teme je bil tudi, da se same nismo preveč ukvarjale z uvedbo evra in smo to neznanje hotele izboljšati.

Bilo nas je strah nove denarne enote, ker je nismo poznale in se nam je zdela »čudna«. Vendar sta se potem ta začetni strah in neznanje spremenila v radovednost. Poleg tega je uvedba evra kot nove denarne valute v Sloveniji zelo aktualna tema.

Ankete smo izvedle med meščani Ruš. Prva anketa je potekala v mesecu decembru, druga v mesecu januarju, tako smo se odločile zato, ker smo hotele spoznati mnenje anketirancev pred in po uvedbi evra. Vse hipoteze smo lahko potrdile.

Dela smo se lotile tako, da smo se najprej pozanimale o zgodovini evra in njegovem nastanku. Sledila je postavitvev hipotez, ki smo jih preverjale s pomočjo ankete. Ankete smo izvedle med meščani Ruš. Prva anketa je potekala v mesecu decembru, druga v mesecu januarju. Tako smo se odločile zato, ker smo hotele spoznati mnenje anketirancev pred in po uvedbi evra. Vse hipoteze smo lahko potrdile.

V intervjuju z Markom Podlipnikom, direktorjem sektorja odnosov s finančnimi institucijami pri Novi KBM d.d., smo iz prve roke izvedele, kako je potekalo delo v banki pri uvedbi evra kot denarne enote v Sloveniji.

1. UVOD

Slovenija je 1. maja 2004 postala članica Evropske unije. Vstop je leto prej na referendumu podprlo 89,6% volivcev. Tako je postal del velike skupine držav, ki so ekonomsko in politično povezane. Od takrat je deležna vseh pravic, možnosti in obveznosti, ki jih imajo države članice in njeni državljani.

S članstvom v Evropski uniji se je Slovenija tudi zavezala k uvedbi Evra kot nacionalnega plačilnega sredstva v državi.

1.1. Motivi naloge

Velika sprememba v državi na finančnem področju, ki je nastopila 1. januarja 2007, nas je vzpodbudila, da med someščani preverimo kako dobro so seznanjeni z uvedbo evra kot plačilnega sredstva v Sloveniji. Tako smo se odločile izvesti anketo, ki bi nam pokazala kako so prebivalci Ruš pripravljene na EVRO. Zanimalo nas je tudi mnenje ljudi, ki se poklicno ukvarjajo z denarjem.

1.2. Namen naloge

Z nalogo želimo ugotoviti:

- ❖ Kako so bili ljudje različnih starostnih skupin pripravljene na uvedbo evra en mesec prej?
- ❖ Kako so se ljudje različnih starostnih skupin navadili na evro en mesec po njegovi uvedbi?
- ❖ V kolikšni meri različne starostne skupine poznajo datume povezane z menjavo denarja?
- ❖ V kolikšni meri so različne starostne skupine informiranje o dogajanju v zvezi z evrom, in z njegovim videzom?
- ❖ Na kakšne način so različne starostne skupine pridobivale te informacije?
- ❖ Kaj jih skrbi ob uvedbi evra kot plačilnega sredstva?
- ❖ Kakšno je mnenje ... o uvedbi evra, pripravami nanj in delu z njim pred ter po 1. januarju 2007?

1.3. Hipoteze

Starostna skupina od 31 do 40 let je najbolj seznanjena s spremembami ob uvedbi evra.

Mlajše generacije so največ informacij o evru pridobile preko televizije in interneta, starejše pa preko televizije in iz časopisa.

Vse generacije ob uvedbi evra najbolj skrbi dvig cen.

2. NAČRT DELA

2.1. Načrtovanje

- ❖ S pomočjo sredstev javnega obveščanja in interneta pridobivamo informacije povezane z uvedbo evra kot plačilnega sredstva v Sloveniji.
- ❖ Z anketo, ki jo razdelimo meščanom Ruš, pridobimo njihovo mnenje o uvedbi evra in njihovem poznavanju informacij o njem.
- ❖ Z možgansko nevihto zberemo ideje za izbrano temo.
- ❖ Dodamo svoje zamisli.
- ❖ Na osnovi pridobljenih informacij analiziramo poznavanje evra med Rušani.

2.2. Načrt izdelave raziskovalne naloge

- ❖ KJE? (Kje bomo načrtovale in izvajale raziskovalno nalogo?)
  - v šoli,
  - doma,
  - v kraju.
- ❖ KDAJ? (časovni termin načrtovanja in izdelave raziskovalne naloge?)
  - november 2006 – marec 2007
- ❖ KAKO? (Kako bomo načrtovale in izvajale raziskovalno nalogo?)
  - zbiranje, obdelava in primerjava virov in literature; internet,
  - anketa,
  - razgovor z Markom Podlipnikom, pri Nova KBM d.d.,
  - zbiranje materiala.

- ❖ KDO? (Kdo bo sodeloval pri izvedbi raziskovalne naloge?)
  - krajani,
  - Marko Podlipnik, direktorjem sektorja odnosov s finančnimi institucijami pri Novi KBM d.d.,
  - mentorica.

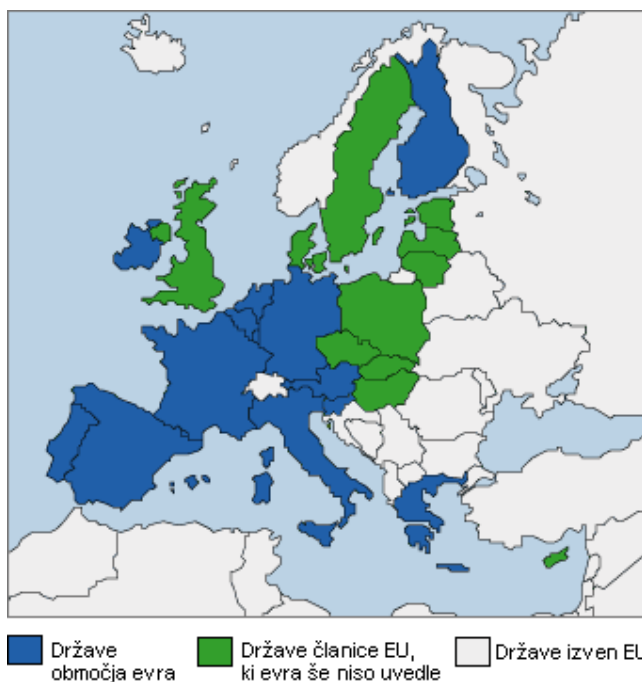
3. EVRO

Evro je uradna valuta Evropske unije. Do sedaj ga je uvedlo 13 držav članic (Belgija, Francija, Nemčija, Italija, Irska, Luksemburg, Nizozemska, Avstrija, Portugalska, Finska, Španija, Grčija in Slovenija). Prvi evrski bankovci in kovanci so prišli v obtok 1. januarja 2002.

Slika 1¹

3.1. Kje se uporablja evro?

v 13 državah članicah EU, ki sestavljajo območje evra

v francoskih čezmorskih departmajih (Guadeloupe, Martinique, Francoska Gvajana in Réunion) ter na Azorih, Madeiri in Kanarskih otokih
v Saint-Pierre-et-Miquelon in Mayotte

v San Marinu, Vatikanu in Monaku
v Andori
v Črni gori in na Kosovu

Slika 2²

¹ www.evro.si.

² www.evro.si.

3.2. Kako je evro dobil ime?

Slika 3³

Skupna evropska valuta je ime dobila na zasedanju Evropskega sveta, ki je potekal 15. in 16. decembra 1995 v Madridu. Šefi držav in vlad takratnih petnajstih članic Unije so potrdili, da bo ime "euro" enako zapisano v vseh uradnih jezikih ter bo nadomestilo generični izraz ECU, ki se je uporabljal kot obračunska enota. Na zasedanju so se dogovorili, da bodo dovolili eno in edino odstopanje, in sicer Grčiji zaradi drugačne abecede.

Denarna enota Evropske unije je tako v vseh članicah zapisana enako, čeprav je vstop novih držav v Unijo leta 2004 tudi na to področje vnesel nekaj jezikovne raznolikosti. Štiri nove članice namreč v pogovornem jeziku uporabljajo različne nazive, in sicer: Latvija (eiro), Litva (euras), Madžarska (euró) in Slovenija (evro). Svet Evropske unije je 21. decembra 2005 sprejel novelo Uredbe o uvedbi eura, ki določa, da postane valuta sodelujočih držav članic euro, njena enota je 1 euro, ki se naprej deli na sto centov. Zakonodaja tudi določa, da se v pravnih instrumentih evro piše z "u". V ostalih primerih se beseda evro v Sloveniji piše v skladu s slovenskim pravopisom.

Uradni grafični simbol skupne evropske valute je €. Oblika spominja na grško črko epsilon, kar se navezuje na Staro Grčijo kot zibelko evropske civilizacije, ter na prvo črko besede Evropa. Dve vodoravni in vzporedni črti predstavljata stabilnost skupne valute. Evropska komisija je grafični simbol za evro oblikovala na podlagi treh kriterijev, in sicer: delovati mora kot razpoznavni simbol Evrope, mora biti enostaven za zapis z roko ter estetsko zasnovan. Na računalniški tipkovnici € zapišemo s kombinacijo naslednjih tipk: desna ALT tipka + črka E. Ime valute se lahko izpisuje besedno (evro), s tričrkovno valutno oznako (EUR) ali s simbolom (€).

---

³ www.evro.si.

3.3. Bankovci

Evrski bankovci so v vseh državah območja evra enaki. Izdani so v sedmih različnih vrednostih: 5 €, 10 €, 20 €, 50 €, 100 €, 200 € in 500 €. Vsak bankovec prikazuje enega od evropskih arhitekturnih slogov: klasika, romanika, gotika, renesansa, barok in rokoko, arhitektura železa in stekla, sodobna arhitektura 20. stoletja.

Na sprednji strani so upodobljena okna in vrata, ki simbolizirajo evropski duh odprtosti in sodelovanja. 12 zvezd Evropske unije predstavlja dinamiko in harmonijo sodobne Evrope. Mostovi na hrbtni strani pa simbolizirajo komunikacijo med evropskimi narodi ter med Evropo in ostalim svetom.

Barva:	siva	Barva:	rdeča	Barva:	modra	Barva:	oranžna
Obdobje:	klasika	Obdobje:	romanika	Obdobje:	gotika	Obdobje:	renesansa

Barva:	zeleno	Barva:	rumenorjava	Barva:	vijolična
Obdobje:	barok in rokoko	Obdobje:	arhitektura železa in stekla	Obdobje:	sodobna arhitektura 20. stoletja

Slika 4⁴

⁴ www.evro.si.

3.4. Kovanci

Medtem ko so evrski bankovci v vseh državah območja evra enaki, pa evrski kovanci ohranjajo nacionalne posebnosti. Sprednja stran, ki označuje nominalno vrednost, je poenotena, hrbtne strani kovancev pa je oblikovala vsaka država članica po svoje. Trenutno je v obtoku 16 različic oz. nacionalnih motivov evrskih kovancev, ki so zakonito plačilno sredstvo na celotnem območju, kjer se lahko plačuje z evri: 13 različic so prispevale države članice EU, ki so hkrati tudi članice območja evra, 3 različice evrskih kovancev pa so Monako, San Marino in Vatikan kovali na osnovi formalnega dogovora z Evropsko skupnostjo.

Kovanci so sicer izdani v osmih različnih vrednostih: 1, 2, 5, 10, 20 in 50 centov, 1 € in 2 €.

Slika 5⁵

---

⁵ www.evro.si.

4. EVRO V SLOVENIJI

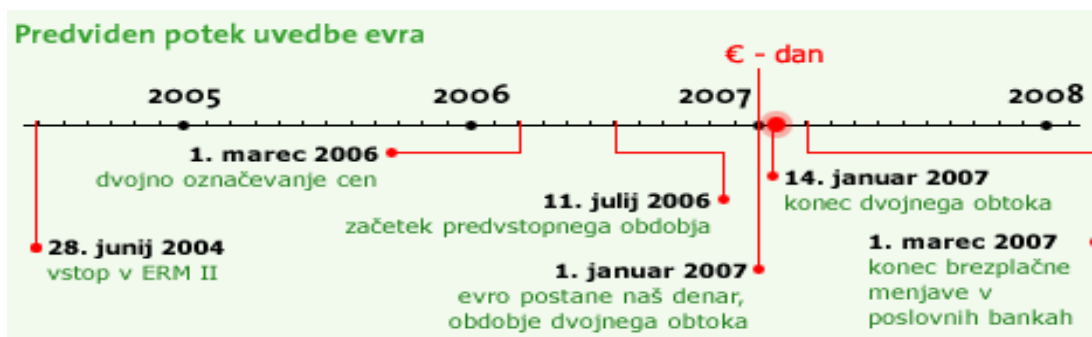
4.1. Predviden postopek uvedbe evra v Sloveniji

S članstvom v Evropski uniji se je Slovenija zavezala k uvedbi evra.

Prvi korak je naredila 28. junija 2004 z vstopom v EMR II (mehanizem deviznih tečajev, katerega namen je zagotoviti stabilnost deviznih tečajev ter povezanost med evrom in valutami tistih držav članic EU, ki niso uvedle evra).

Druga stopnja se je začela z uvedbo informativnega dvojnega označevanja cen, 1.marca 2006, in se je končala 11.julija 2006, ko je bila sprejeta odločitev, da Slovenija izpolnjuje pogoje za uvedbo evra. Takrat je bil določen tudi tečaj zamenjave med tolarjem in evrom: 1 € = 239,640 SIT. Že naslednji dan po določitvi nepreklicnega tečaja zamenjave, torej 12. julija 2006, je nastopilo obvezno dvojno označevanje cen po tem tečaju, ki bo trajalo še šest mesecev po uvedbi evra.

Tretjo stopnjo predstavlja dejanska uvedba evra 1. januarja 2007, ko je evro postal naš denar. Začel se je dvojni obtok tolarjev in evrov, ki se bo zaključil 14. januarja 2007. S 1. januarjem 2007 bo začel teči tudi rok za zamenjavo tolarjev za evre: do 1. marca 2007 bo mogoče menjati tolarske kovance in bankovce brezplačno v poslovnih bankah in hranilnicah, po tem datumu pa bomo lahko bankovce brez časovne omejitve in brezplačno zamenjali pri Banki Slovenije. Ta bo sprejemala tudi kovance, vendar le do konca leta 2016.

Slika 6⁶

⁶ www.evro.si.

4.2. Slovenski evrski kovanci

Slovenija se je odločila, da bo vsak izmed naših evrskih kovancev imel na nacionalni strani slovenskih evrskih kovancev drugačen motiv. Poleg Slovenije imajo različne motive na vseh kovancih le še Avstrija, Grčija, Italija in San Marino.

2 evra

dr. France Prešeren

Upodobljen je reliefni obris portreta največjega slovenskega pesnika Franceta Prešerna. Pod njegovo podobo pa je vpisan še Prešernov rokopis verza ŽIVE NAJ VSI NARODI iz njegove pesmi Zdravljica, ki je slovenska državna himna.

1 evro

Primož Trubar

Predstavljen je doprski portret Primoža Trubarja, zaslužnega za prvo slovensko tiskano knjigo. Ob njegovi podobi je na kovancu vpisan še stavek STATI INU OBSTATI.

50 centov

Triglav

Na kovancu je prikazana podoba Triglava, ozvezdje raka in napis OJ TRIGLAV MOJ DOM. Triglav je od nekdaj simbol slovenstva, ozvezdje raka pa predstavlja zodiakalno znamenje, v katerem je Slovenija postala samostojna država.

20 centov

lipicanci

Kovanec krasi podoba dveh lipicancev, zaščitenih slovenskih paradnih konjev.

10 centov

neizveden Plečnikov načrt slovenskega parlamenta

Predstavljen je projekt slovenskega parlamenta, ki ga je izdelal znameniti slovenski arhitekt Jože Plečnik kot vizijo bodoče slovenske samostojnosti. Projekt sicer nikoli ni bil realiziran. Nad podobo je napis KATEDRALA SVOBODE.

5 centov*sejalec*

Osrednji motiv je sejalec, ki je pogosto uporabljen motiv likovnih ustvarjalcev. Upodobljen je v simbolni gesti, ko trosi semena. Med slednjimi je 25 zvezd, ki simbolizirajo države članice Evropske unije.

2 centa*knežji kamen*

Na kovancu je reliefna podoba knežjega kamna, ki v slovenski zavesti predstavlja prapodobo organizirane državniške oblasti in simbol večstoletne težnje po samostojnosti in svobodi slovenskega naroda.

1 cent*štorklja*

Upodobljen je motiv štorklje iz obstoječega kovanca za 20 SIT. Štorklja sicer predstavlja simbol rojstva in dolgega življenja.

Slika 7⁷

4.3. Prednosti in slabosti evra

Uvedba evra prinaša prednosti tako za celotno gospodarstvo kot tudi za potrošnike.

Evro naj bi v Sloveniji pripomogel k **večji konkurenčnosti** kot posledici primerljivejših cen v območju evra in oblikovanju stabilnejšega okolja za celotno gospodarstvo, ker enotna valuta odpravlja tečajna tveganja in stroške menjave denarja.

4.3.1. Za potrošnike

Uvedba evra v Sloveniji bo imela določene prednosti tudi za potrošnike, saj bo pripomogla k večji preglednosti cen in možnosti primerjave z državami, ki prav tako uporabljajo evro. Prednost pa bo nedvomno predstavljala tudi odprava stroškov zaradi menjave denarja in težav z iskanjem menjalnic pred potovanji.

⁷ www.evro.si.

Ker so morala podjetja in trgovine v evre prevesti vse cenike, seveda tudi v Sloveniji obstaja bojazen prikritega dvigovanja cen zaradi preračunavanja iz nacionalne valute v evro in zaokroževanja navzgor. Z dvojnimi označevanjem cen naj bi preprečili takšne podražitve, ljudje pa naj bi se v času dvojnega označevanja cen privadili na novo merilo vrednosti. Nadzor nad pravilnim zaokroževanjem in preračunavanjem bo poleg inšpekcijskih služb opravljala tudi Zveza potrošnikov Slovenije.

4.3.2. Za podjetja

Menjava tolarja z evrom je podjetjem sicer kratkoročno povzročila stroške, ki so povezani predvsem s prilagoditvijo informacijske tehnologije, preoblikovanjem računovodstva in izdelave finančnih izkazov ter dodatnim izobraževanjem zaposlenih, vendar mikroekonomski razlogi vključevanja v enotno valutno območje temeljijo na predpostavki, da bodo prihranki zaradi uporabe skupne valute večji od enkratnih stroškov prehoda na skupno valuto.

4.3.3. Za državo

Prenos pristojnosti denarne politike na Evropsko centralno banko (ECB) in dejstvo, da država ne vodi več svoje politike deviznega tečaja, nekateri navajajo kot potencialno slabost uvedbe evra. Vendar pa je treba poudariti, da bo Slovenija aktivno sodelovala pri oblikovanju denarne in ekonomske politike, saj bo po uvedbi evra slovenska centralna banka postala del evrosistema in bo kot njegov sestavni del opravljala naloge v skladu s smernicami Evropske centralne banke. Guverner Banke Slovenije bo postal član Sveta Evropske centralne banke. Na ta način je Slovenija enakovredna članica pri odločanju o denarni politiki območja evra, katere cilj je ohranjanje stabilnih cen.⁸

---

⁸ vso besedilo je povzeto po virih, ki so navedeni v poglavju literatura.

5. RAZISKAVA

5.1. Kako smo se lotile raziskave?

- ❖ pobrskale smo po objavljenih publikacijah in internetu,
- ❖ imele intervju Markom Podlipnikom, direktorjem sektorja odnosov s finančnimi institucijami pri Novi KBM d.d.,
- ❖ izvedle anketo med prebivalci Ruš,
- ❖ poiskale oblikovni in drugi material.

5.2. Intervju

Pogovor z Markom Podlipnikom, direktorjem sektorja odnosov s finančnimi institucijami pri Novi KBM d.d.

1. Kako ste se, kot banka, pripravljali na uvedbo evro kot plačilnega sredstva v Sloveniji?

»V Novi KBM d.d. je bila v septembru 2004 s sklepom uprave banke imenovana desetčlanska delovna skupina za uvedbo evra. Naloga delovne skupine je bila pregledati področja poslovanja, na katerih je zaradi uvedbe evra prišlo do kakršnihkoli sprememb v poslovanju banke. Delovna skupina je v januarju 2005 pripravila dokument »Načrt aktivnosti v zvezi z uvedbo evra v banki«, ki je bil takrat pripravljen na podlagi znanih dejstev v zvezi z uvedbo evra v Sloveniji. Ta načrt je bil potrjen s strani vodstva banke.

V delo na področju uvajanja evra v banki je bilo v povprečju vključenih 120 zaposlenih, ob samem prehodu na evro pa je bil v banki 220 zaposlenih, ki so skrbeli za nemoten prehod.«

2. Je vaša banka izdala kakšno posebno publikacijo na temo evro oz. s katerimi publikacijami ste obveščali vaše komitente?

»Vse slovenske poslovne banke so izdale skupno brošuro (»Evro za vse nas«) o uvedbi evra in spremembah, ki jih prinaša v naše življenje. Ta brošura je bila pripravljena v sodelovanju vseh bank, centralne banke in Združenja bank Slovenije. V njej so bile zajete vse najpomembnejše informacije o prehodu na poslovanje v evru.

Poleg tega je Nova KBM d.d. izdala dve interni gradivi v zvezi s prehodom na evro in na spletni strani banke sproti objavljala informacije o poteku prehoda na evro in o pripravah na evro v banki.«

3. Kako poteka menjava tolarjev v evre oz. koliko menjav je bilo opravljenih v prvi 2 mesecih?

»Občani so z menjavami tolarjev za evre pričeli že pred dejansko uvedbo evra. Nova KBM d.d. je 1.12.2006, t.j. mesec dni pred uvedbo evra v Sloveniji, izenačila menjalniški tečaj tolar – evro s tečajem zamenjave, t.j. s tečajem, po katerem so se tolarški zneski 1.1.2007 zamenjali v evre (239,640 tolarjev za 1 evro). Občani so tako že od 1.12.2006 menjavali svoje tolarjev v evre, banka pa je s to potezo želela občanom omogočiti, da že pred uvedbo evra opravijo menjavo tolarjev v evre in se tako izognejo gneči v banki takoj po 1.1.2007.

Obenem je banka od oktobra 2006 naprej vodila akcije zbiranja tolarških kovancev in občane pozivala, da kovanice položijo na svoje račune pri banki.

Banka je menjavo tolarjev v evre zagotavljala tudi na praznične dni – 1.1. in 2.1. 2007 je 11 poslovalnic banke obiskalo skupno skoraj 2.700 občanov, ki so tolarje menjali v evre. Zamenjava gotovine je množično potekala še v prvih treh tednih leta 2007, kasneje pa se je stanje nekoliko umirilo in do konca februarja so le še redki posamezniki prinašali tolarško gotovino v banko.

Banka se je že pred prehodom na evro oskrbela z zadostno količino evrskih bankovcev in kovancev in je tako ta zamenjava potekala brez težav.«

4. Kako je potekalo poslovanje vaše banke v zadnjih dneh decembra 2006 in v prvih dneh januarja 2007, ko je evro postal naš denar?

»Poslovanje banke je vse do 29.12.2006, ko je bil zadnji delovni dan poslovanja v tolarjih, potekalo nemoteno. Beležili smo povečan obisk v vseh enotah banke in pa povečano zanimanje občanov za način poslovanja po 1.1.2007. Čas od 30.12.2006 do 3.1.2007 smo v banki izkoristili za izvedbo vseh potrebnih nalog v zvezi s prehodom na poslovanje v evrih. To pomeni, da smo te dni zaposleni v službi skrbeli za nemoteno konverzijo tolarjev v evre v vseh računalniških programih in za pripravo vsega potrebnega za poslovanje na prvi delovni dan v letu 2007.

11 poslovalnic banke je bilo odprtih tudi 1.1. in 2.1.2007, te poslovalnice pa so omogočile občanom zamenjavo tolarjev za evre.

V prvih dneh januarja je bil v vseh poslovalnicah banke povečan obisk – občani so prinašali tolarje in preverjali stanja na njihovih računih. Zapletov pa pri tem ni bilo.»

5. Kako delujejo bankomati po 1. januarju 2007?

»Bankomati od 1.1.2007 izplačujejo evrske bankovce. Izplačujejo bankovce v vrednosti 10 in 20 evrov. Do 31.12.2006 do 21:00 ure so bankomati izplačevali tolarje, ob 21:00 so bili vsi bankomati izklopljeni iz omrežja in v tem času je bila opravljena prilagoditev bankomatov na izplačevanje evrov. Takoj po polnoči 1.1.2007 so prvi bankomati že izplačevali evre, vsi bankomati Nove KBM d.d., teh je 226, pa so evre izplačevali 1.1.2007 od 10:00 ure.»

6. Kako je potekala dobava evrske gotovine?

»Za dobavo evrske gotovine banki je bila odgovorna centralna banka – Banka Slovenije. Ta je banki na podlagi oddanega naročila do decembra 2006 s posebnimi tovornjaki dobavljala evrske kovance, v decembru pa še bankovce. Vsi prevozi gotovine so potekali skrbno varovani, saj je bilo potrebno v banko pripeljati veliko količino evrske gotovine za zagotovitev nemotenega evrskega poslovanja v prvih dneh leta 2007.

Ker je masa evrskih kovancev zelo velika, je banka pred samo dostavo kovancev morala prilagoditi svoje trezorje in hranišča za kovance, da so v njih lahko bile shranjene takšne količine in takšna masa kovancev.»

Po pogovoru z gospodom Podlipnikom smo ugotovile, da se je Nova KBM d.d. dobro pripravljala na uvedbo evra kot plačilnega sredstva v Sloveniji in je zaradi tega uvedba novega plačilnega sredstva potekala nemoteno; tako za občane kot za uslužbence banke.

5.3. Analiza ankete

Anketo smo izvedle med prebivalci Ruš. Anketirale smo predstavnike različnih starostnih skupin. Naš vzorec je bil 50.

V mesecu decembru 2006 smo izvedle prvo anketo, ki je poleg vprašanja o starosti zajemale še vprašanja, ki so se navezovala na čas pred uvedbo evra kot plačilnega sredstva v Sloveniji.

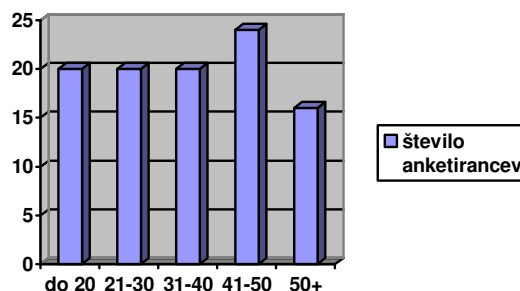
Prvo vprašanje: »Koliko ste stari?«

Tabela 1 / Grafikon 1: Starostne skupine

Tabela 1:

	v %
do 20 let	20
od 21 do 30	20
od 31 do 40	20
od 41 do 50	24
več kot 50	16

Grafikon 1:

Anketiranih je bilo 50 prebivalcev iz Ruš. Največ je bilo v starostni skupini od 41 do 50 let. Najmanj pa je bilo starejših od 50 let.

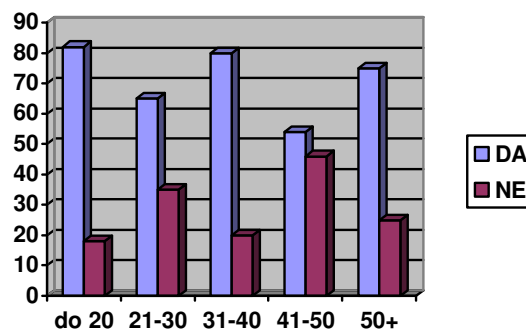
Drugo vprašanje: »Ali poznate datum uvedbe evra kot plačilnega sredstva v Sloveniji?«

Tabela 2 / Grafikon 2: Poznavanje datuma uvedbe evra kot plačilnega sredstva v Sloveniji

Tabela 2:

	v %				
	do 20	21-30	31-40	41-50	50+
DA	82	65	80	54	75
NE	18	35	20	46	25

Grafikon 2:

Večina anketirancev pozna datum uvedbe evra kot plačilnega sredstva. Najvišji je odstotek pri starostni skupini do 20 let. Najnižji je pri starostni skupini od 41 do 50 let.

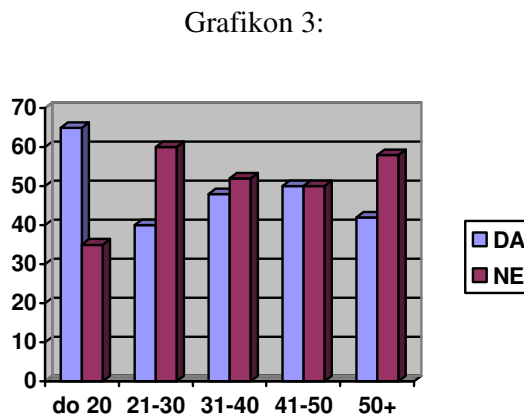
Tretje vprašanje: »Imate dovolj informacij o uvedbi evra v Sloveniji?«

Tabela 3 / Grafikon 3: Količina informacij o uvedbi evra v Sloveniji

Tabela 3:

v %

	do 20	21-30	31-40	41-50	50+
DA	65	40	48	50	42
NE	35	60	52	50	58

Večina anketirancev meni, da nima dovolj informacij o uvedbi evra v Sloveniji. Največ anketiranih do 20 let je mnenja da imajo dovolj informacij o uvedbi evra kot plačilnega sredstva v Sloveniji. Visok odstotek tistih, ki nimajo dovolj takšnih informacij pa je v starostnih skupinah od 21 do 30 let in pri starejših od 50 let.

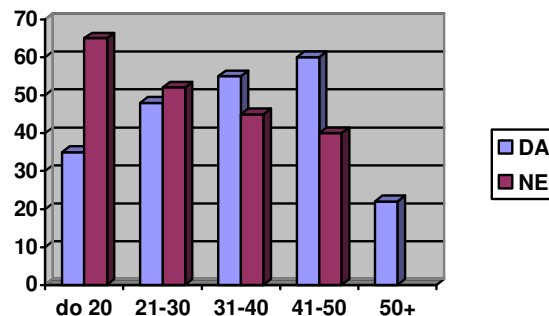
Četrto vprašanje: »Poznate datum do katerega bo mogoče brez provizije menjavati tolarje v evre?«

Tabela 4 / Grafikon 4: Poznavanje datuma menjave tolarjev v evre

Tabela 4:

v %

	do 20	21-30	31-40	41-50	50+
DA	35	48	55	60	22
NE	65	52	45	40	78

Anketa je pokazala, da anketiranci ne vedo točno do katerega dne bodo lahko menjavali tolarje v evre. Največji delež nevednosti ima predvsem najmlajša in najstarejša generacija. Anketiranci starostne skupine od 41 do 50 let kar v 60% vedo, do katerega datuma lahko zamenjamo tolarje v evre brez provizije.

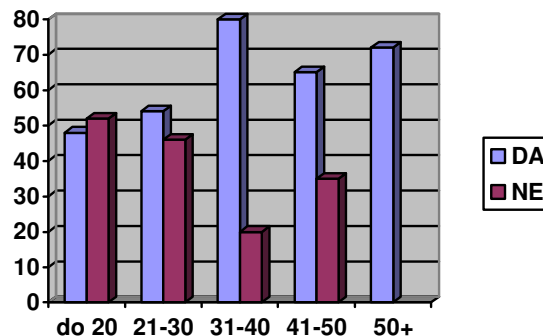
Peto vprašanje: »Ali poznate izgled evro bankovcev in kovancev?«

Tabela 5 / Grafikon 5: Poznavanje izgleda evro bankovcev in kovancev

Grafikon 5:

Tabela 5:
v %

	do 20	21-30	31-40	41-50	50+
DA	48	54	80	65	72
NE	52	46	20	35	28

Iz ankete lahko razberemo, da večina anketirancev pozna izgled evrov. Najbolj poznajo izgled evrskih bankovcev in kovancev anketiranci v starostni skupini od 31 do 40 let.

Šesto vprašanje: »Kje ste dobili največ informacij o evru in njegovi uvedbi? (obkrožite le en odgovor)«

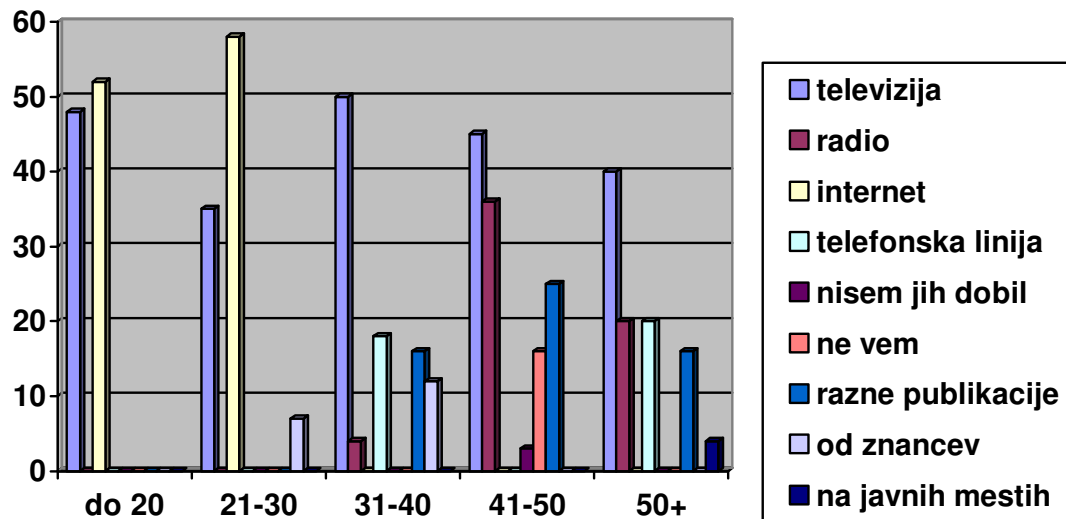
Tabela 6 / Grafikon 6: Način pridobivanja informacij

Tabela 6:

v %

	20	21-30	31-40	41-50	50+
televizija	48	35	50	45	40
radio	0	0	4	36	20
internet	52	58	0	0	0
telefonska linija	0	0	18	0	20
nisem jih dobil	0	0	0	3	0
ne vem	0	0	0	16	0
razne publikacije	0	0	16	0	16
od znancev, sodelavcev, prijateljev	0	7	12	0	0
predstavitev na javnih mestih	0	0	0	0	4

Grafikon 6:

Večina starejših anketirancev je dobila največ informacij preko televizije. Pri mlajših generacijah je bil največji vir informacij internet. Pri starejših je bil na drugem mestu radio. Največ nevednosti o informacijah o evru je pokazala starostna skupina od 41 do 50 let.

Sedmo vprašanje: »Katera je, po vašem mnenju, najustreznejša oblika informiranja? (obkrožite le en odgovor)«

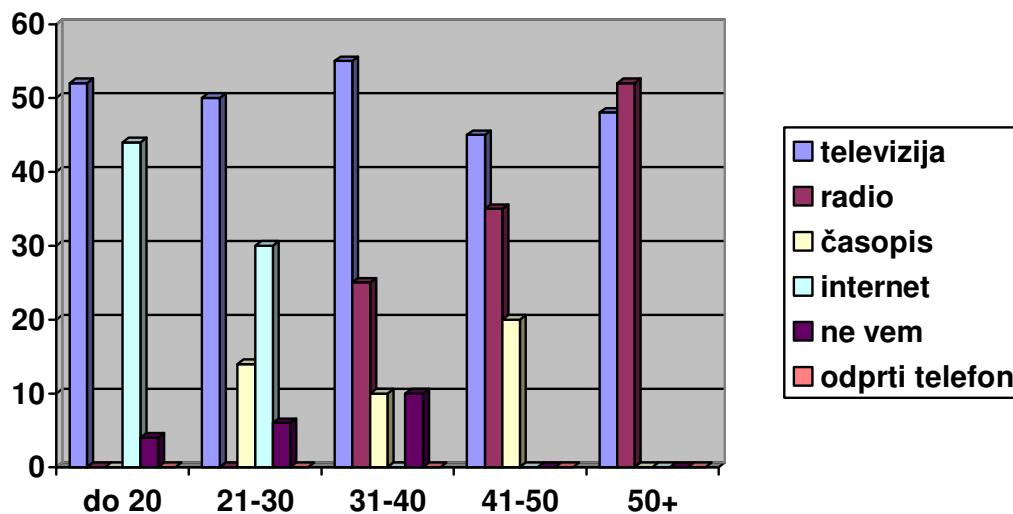
Tabela 7 / Grafikon 7: Najustreznejša oblika informiranja

Tabela 7:

v %

	20	21-30	31-40	41-50	50+
televizija	52	50	55	45	48
radio	0	0	25	35	52
časopis	0	14	10	20	0
internet	44	30	0	0	0
ne vem	4	6	10	0	0
odprti telefon	0	0	0	0	0

Grafikon 7:

Po mnenju vseh anketirancev je najustreznejša oblika informiranja televizija. Pri mlajših je na drugem mestu internet.

Po mnenju najstarejše starostne skupine je najustreznejša oblika informiranja radio.

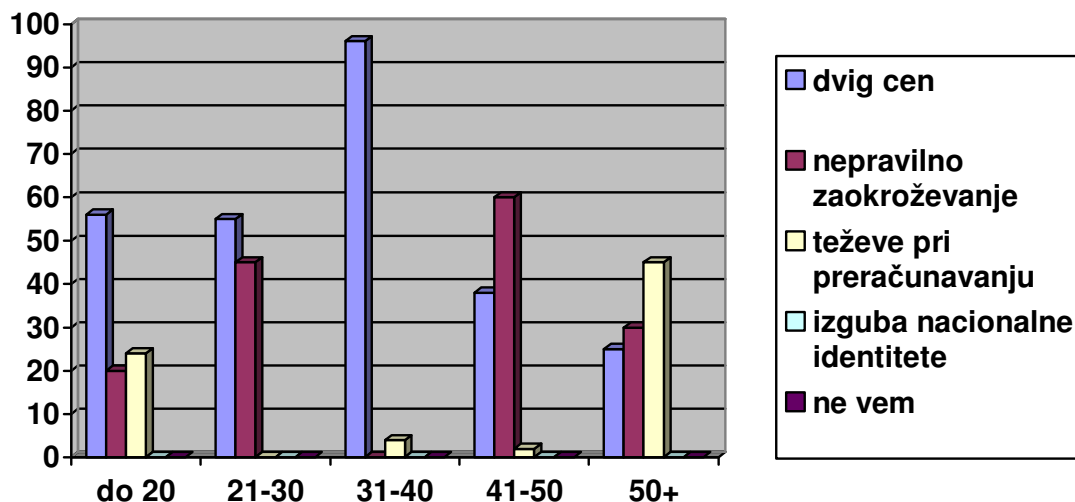
Osmo vprašanje: »Kaj vas najbolj skrbi ob uvedbi evra kot plačilnega sredstva v Sloveniji? (obkrožite le en odgovor)«

Tabela 8 / Grafikon 8 Največja skrb ob uvedbi evra

Tabela 8:

	v %				
	do 20	21-30	31-40	41-50	50+
dvig cen	56	55	96	38	25
nepravilno zaokrožanje	20	45	0	60	30
težave pri preračunavanju	24	0	4	2	45
izguba nacionalne identitete	0	0	0	0	0
ne vem	0	0	0	0	0

Grafikon 8:

Skoraj vse anketirance najbolj skrbi dvig cen. Anketirance starostnih skupin od 21 do 30 let in od 41 do 50 let poleg tega skrbi še nepravilno zaokroževanje. Starejšo generacijo skrbijo tudi težave pri preračunavanju. Nobena od skupin ni mnenja, da bi z uvedbo evra izgubili nacionalno identiteto.

V mesecu januarju 2007 smo izvedle drugo anketo, ki je poleg vprašanja o starosti zajemale še vprašanja, ki so se navezovala na čas po uvedbo evra kot plačilnega sredstva v Sloveniji.

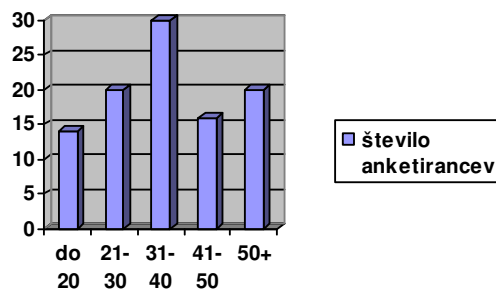
Prvo vprašanje: »Koliko ste stari?«

Tabela 9 / Grafikon 9: Starostne skupine

Tabela 9:

	v %
do 20 let	14
od 21 do 30	20
od 31 do 40	30
od 41 do 50	16
več kot 50	20

Grafikon 9:

Anketiranih je bilo 50 prebivalcev Ruš. Največ jih je bilo v starostni skupini od 31 do 40 let. Najmanj pa je bilo mlajših od 20 let.

Drugo vprašanje: »Ste imeli dovolj informacij o uvedbi evra v Sloveniji?«

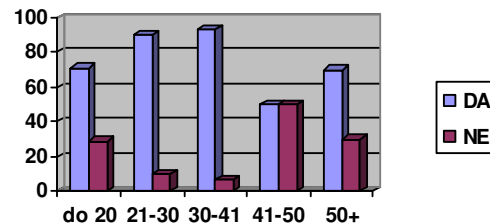
Tabela 10 / Grafikon 10: Primernost količine informacij o uvedbi evra v Sloveniji

Tabela 10:

v %

	do 20	21-30	31-40	41-50	50+
DA	71	90	93	50	70
NE	29	10	7	50	30

Grafikon 10:

Večina anketiranih vseh starostnih skupin je dobila dovolj informacij glede uvedbe evra kot plačilnega sredstva v Sloveniji. Največji odstotek anketiranih od 20 do 40 je pridobilo največ informacij. Najmanj informacij pa je dobila starostna skupina od 41 do 50 let.

Tretje vprašanje: »Poznate datum do katerega bo mogoče brez provizije menjavati tolarje?«

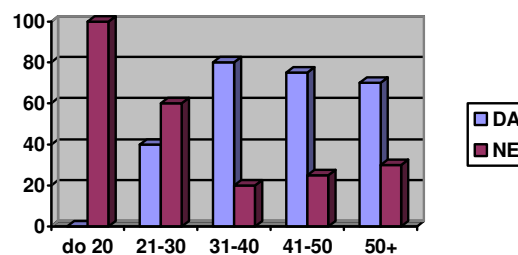
Tabela 11 / Grafikon 11: Poznavanje datuma menjave tolarjev v evre

Tabela 11:

v %

	do 20	21-30	31-40	41-50	50+
DA	0	40	80	75	70
NE	100	60	20	25	30

Grafikon 11:

Nihče izmed anketiranih v starostni skupini do 20 let ni vedel do katerega datuma je še možna menjava tolarjev v evre brez provizije. Iz tega sklepamo, da se mladi ne ukvarjajo s termini za menjavo, ker svojo žepnino dobivajo v evrih. Anketirani drugih starostnih skupin pa kar dobro poznajo datume menjave, manjše odstopanje je le še pri skupini od 21 do 30 let. Tudi med temi vprašanimi 60 odstotkov ne pozna rokov.

Četrto vprašanje: »Ali že dobro poznate izgled evrskih bankovcev in kovancev ?«

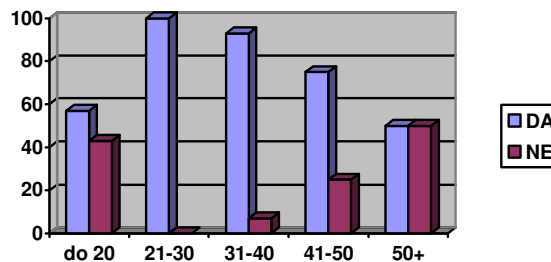
Tabela 12 / Grafikon 12: Poznavanje izgleda evrskih bankovcev in kovancev

Grafikon 12:

Tabela 12:

v %

	do 20	21-30	31-40	41-50	50+
DA	57	100	93	75	50
NE	43	0	7	25	50

Vsi anketirani starostne skupine od 21 do 30 let vedo kako izgledajo evrski kovanci in bankovci. Pri mlajši populaciji ve ta podatek le 57% vprašanih.

Med vprašanimi nad 50 let pozna ta podatek le še 50 % vprašanih. Razlog pri mlajši generaciji je verjetno ta, da jih izgleda samega denarja ne zanima. Pri starejših pa najverjetneje ta, da so se v življenju morali privaditi že na kar nekaj novih valut in imajo pri navajanju na najnovejšo še nekoliko težav.

Peto vprašanje: „Kje še sedaj dobivate informacije o evru?(obkrožite le en odgovor)“

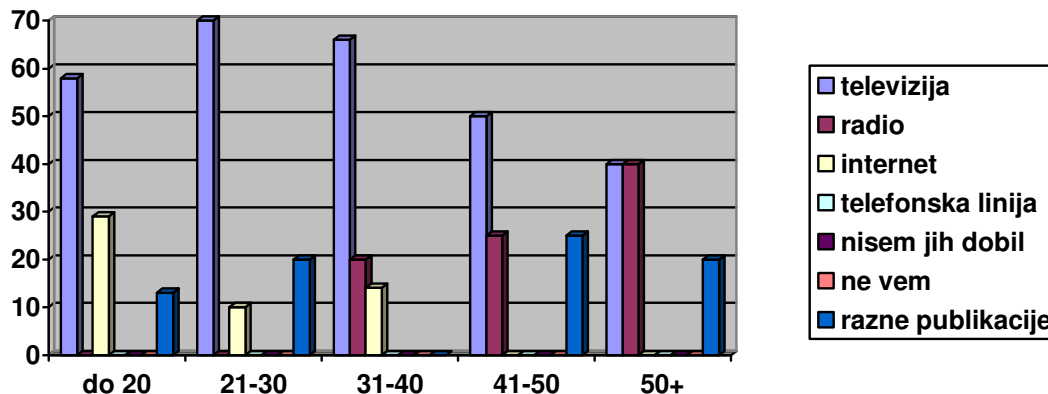
Tabela 13 / Grafikon 13: Pridobivanje informacij o evru

Tabela 13:

v %

	20	21-30	31-40	41-50	50+
televizija	58	70	66	50	40
radio	0	0	20	25	60
internet	29	10	14	0	0
telefonska linija	0	0	0	0	0
nisem jih dobil	0	0	0	0	0
ne vem	0	0	0	0	0
razne publikacije	13	20	0	25	20

Grafikon 13:

Največ anketirancev je informacije v zvezi z evrom pridobilo iz televizije.

Med mlajšimi vprašanimi jih je veliko pridobile informacije preko interneta, medtem ko veliko starejših vprašanih pridobiva informacije s poslušanjem radia. Veliko vprašanih je tudi prebralo razne publikacije, ki so bile izdane za boljše informiranje. Preko telefonske linije si nihče izmed anketiranih ni pridobival informacij.

Šesto vprašanje: »Katera je bila, po vašem mnenju, najustreznejša oblika informiranja? (obkrožite le en odgovor)«

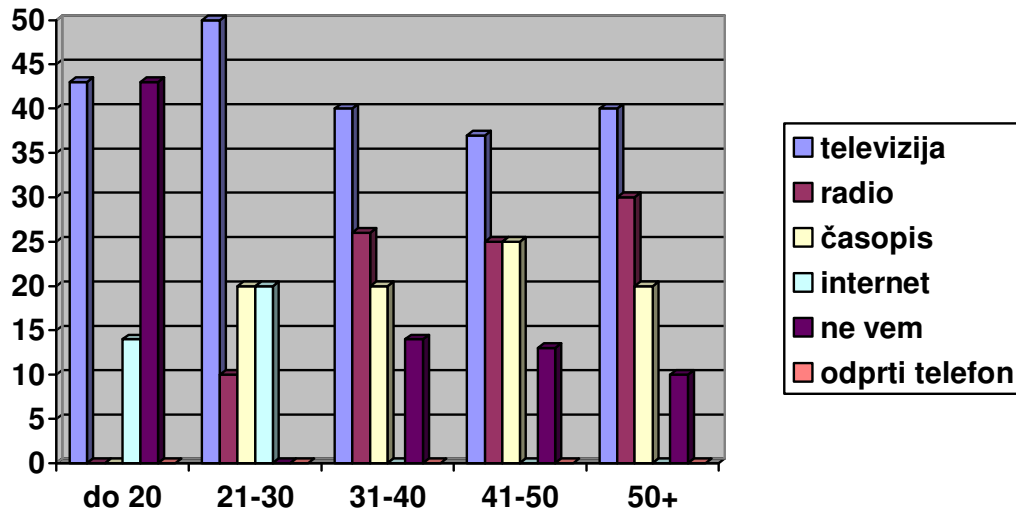
Tabela 14 / Grafikon 14: Najustreznejša oblika informiranja

Tabela 14:

v %

	20	21-30	31-40	41-50	50+
televizija	43	50	40	37	40
radio	0	10	26	25	30
časopis	0	20	20	25	20
internet	14	20	0	0	0
ne vem	43	0	14	13	10
odprti telefon	0	0	0	0	0

Grafikon 14:

Po mnenju večine anketirancev vseh starostnih skupin je bil najboljši vir informiranja televizija. Pri starejših vprašanih ji sledita radio in časopis. Pri mlajših pa je bil eden izmed boljših virov informacij internet. Nihče izmed anketirancev ni mnenja, da je bil odprti telefon primeren vir za pridobivanje informacij.

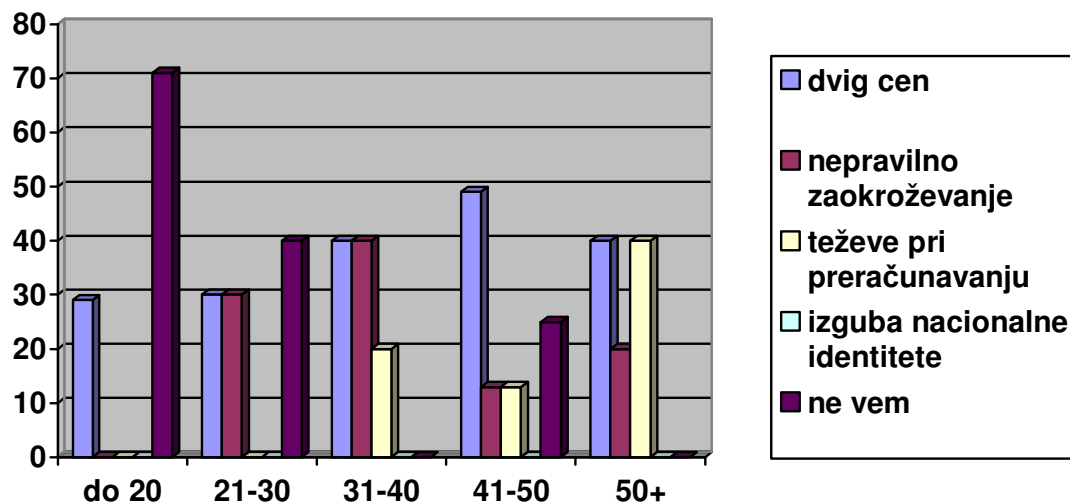
Sedmo vprašanje: »Kaj vas še vedno skrbi ob uvedbi evra kot plačilnega sredstva v Sloveniji? (obkrožite le en odgovor)«

Tabela 15 / Grafikon 15: Največja skrb ob uvedbi evra

Tabela 15:

	v %				
	do 20	21-30	31-40	41-50	50+
dvig cen	29	30	40	49	40
nepravilno zaokrožanje	0	30	40	13	20
težave pri preračunavanju	0	0	20	13	40
izguba nacionalne identitete	0	0	0	0	0
ne vem	71	40	0	25	0

Grafikon 15:

Tudi en mesec po uvedbi evra kot plačilnega sredstva v Sloveniji, večino vprašanih skrbi dvig cen in težave pri preračunavanju. Anketiranci mlajši od 20 let so na to vprašanje v 71 % odgovorili, da ne vedno. Da bi z uvedbo evra izgubili nacionalno identiteto ne skrbi nobenega anketiranca. Anketirancev do 30 let tudi ne skrbijo več težave pri preračunavanju.

5.4. Ugotovitve

Postavile smo si naslednje hipoteze:

- ❖ Starostna skupina od 31 do 40 let je najboljše seznanjena s spremembami ob uvedbi evra.
- ❖ Mlajše generacije so največ informacij o evru pridobile preko televizije in interneta, starejše pa preko televizije in iz časopisa.
- ❖ Vse generacije ob uvedbi evra najbolj skrbi dvig cen.

S pomočjo analize anketnih vprašalnikov lahko vse tri hipoteze potrdimo.

5.5. Naša spoznanja

Sprva smo mislile, da ljudje nimajo toliko podatkov o novi denarni enoti, vendar smo se zmotile. Ljudje so vedeli precej več, kot je bilo potrebno. Torej se je samo nam zdelo, da vemo tako malo, saj se nobena od nas s tem ni preveč obremenjevala.

Ljudi ni bilo strah nove enote, prej jih je bilo strah, da se bodo cene zvišale. Spoznale smo, da so ljudje že skoraj navajeni neprestanega menjavanja. Saj so, tisti starejši od 20 let že doživeli menjavo denarja in so se lahko vsi navadili.

6. ZAKLJUČEK

Evro pri nas doma ?! Soočile smo se z vprašanjem in trditvijo evra pri nas doma - v Sloveniji.

V Evropsko unijo smo se Slovenci vključili leta 2004 in s tem bili na dobri poti, da prevzamemo evro kot edino denarno valuto. Z letom 2007 smo ga tudi dobili.

Po pregledu in analizi podatkov, ki so na voljo na spletu in v različnih publikacijah, smo pripravile ankete. Prvo smo izvedle mesec pred uvedbo evra in drugo mesec po njej. Analiza nas je pripeljala do naslednjih ugotovitev. Med ljudmi so bile znane splošne informacije o uvedbi evra – datum uvedbe, 1.1. 2007. Vedeli so, da smo štirinajst dni po začetku uporabe, lahko še plačevali s tolarji, po 14.1. 2007 lahko plačujemo le še z evri. Pred uvedbo evra je malo ljudi vedelo, kateri znani motivi Slovenije so upodobljeni na kovancih, medtem, ko so v drugem delu anketiranja, ki je bil izveden zadnji teden januarja, to vedeli skoraj vsi anketiranci. Večino vprašanih sta skrbela dvig cen in preračunavanje. Največ informacij, so si ljudje pridobili preko televizije, starejši del vprašanih tudi po radio, mladina pa na internetu. Država je dobro poskrbela za oglaševanje. Ljudje so si pridobili dovolj informacij za nadaljnjo uporabo evra kot plačilnega sredstva v Sloveniji.

7. LITERATURA

- ❖ www.evro.si,
- ❖ www.gov.si,
- ❖ www.evropa.gov.si
- ❖ www.bsi.si,
- ❖ www.evropotrosnik.si,
- ❖ www.planet.si,
- ❖ Inclusion Europe, Galeries de la Toison d'or in Zveza Sožitje: Preposto, Evro,
- ❖ Združenje bank Slovenije: Evro za vse nas, Ljubljana, julij 2006,
- ❖ Evropska centralna Banka in Banka Slovenije: Pripravljeni na evro (euro)?.

8. PRILOGE

8.1. Seznam tabel in grafikonov ter slik

	stran:
Tabela 1 / grafikon 1: <i>Starostne skupine</i>	16
tabela 2 / grafikon 2: <i>Poznavanje datuma uvedbe evra kot plačilnega sredstva v Sloveniji</i>	16
tabela 3 / grafikon 3: <i>Količina informacij o uvedbi evra v Sloveniji</i>	17
tabela 4 / grafikon 4: <i>Poznavanje datuma menjave tolarjev v evre</i>	17
tabela 5 / grafikon 5: <i>Poznavanje izgleda evro bankovcev in kovancev</i>	18
tabela 6 / grafikon 6: <i>Način pridobivanja informacij</i>	18-19
tabela 7 / grafikon 7: <i>Najustreznejša oblika informiranja</i>	19-20
tabela 8 / grafikon 8: <i>Največja skrb ob uvedbi evra</i>	20-21
tabela 9 / grafikon 9: <i>Starostne skupine</i>	21
tabela 10 / grafikon 10: <i>Primernost količine informacij o uvedbi evra v Sloveniji</i>	22
tabela 11 / grafikon 10: <i>Poznavanje datuma menjave tolarjev v evre</i>	22
tabela 12 / grafikon 12: <i>Poznavanje izgleda evrskih bankovcev in kovancev</i>	23
tabela 13 / grafikon 13: <i>Pridobivanje informacij o evru</i>	23-24
tabela 14 / grafikon 14: <i>Najustreznejša oblika informiranja</i>	24-25
tabela 15 / grafikon 15: <i>Največja skrb ob uvedbi evra</i>	25-26

Naslovnica: Evro za vse nas (www.planet.si),

slika 1: Evro kovanci (vir: www.evro.si),

slika 2: Kje se uporablja evro? (vir: www.evro.si),

slika 3: Oznaka evro (vir: www.evro.si),

slika 4: Specimeni evro bankovcev (vir: www.evro.si),

slika 5: Prednja stran evro kovancev (vir: www.evro.si),

slika 6: Predviden potek uvedbe evra (vir: www.evro.si),

slika 7: Slovenski evro kovanci (vir: www.evro.si).

8.2. Anketa

EVRO PRI NAS DOMA?!

Smo devetošolke OŠ Janka Glazerja Ruše in v okviru raziskovalne naloge smo sestavile anketo o poznavanju evra v Sloveniji. Anketo bomo izvedle en mesec pred uvedbo evra kot plačilnega sredstva v Sloveniji. Lepo Vas prosimo, če bi si vzeli nekaj minut časa in jo izpolnili. Podatke bomo uporabile zgolj za izdelavo raziskovalne naloge.

Za Vaše sodelovanje se Vam zahvaljujemo!

Lep pozdrav!

1. Koliko ste stari?

- a) do 20 let   b) od 21 do 30   c) od 31 do 40   d) od 41 do 50   e) več kot 50

2. Ali poznate datum uvedbe evra kot plačilnega sredstva v Sloveniji?

- a) DA   b) NE

3. Imate dovolj informacij o uvedbi Evra v Sloveniji?

- a) DA   b) NE   c) NE VEM

4. Poznate datum do katerega bo mogoče brez provizije menjavati tolarje v evre?

- a) DA   b) NE

5. Ali poznate izgled evro bankovec in kovancev?

- a) DA   b) NE

6. Kje ste dobili največ informacij o evru in njegovi uvedbi? (obkrožite le en odgovor)

- a) TELEVIZIJA   b) RADIO   c) INTERNET   d) TELEFONSKA LINIJA
EVROFON
e) NISEM DOBIL INFORMACIJ   f) NE VEM   f) RAZNE PUBLIKACIJE
g) OD ZNANCEV, SODELAVCEV,   h) PREDSTAVITEV NA JAVNIH
PRIJATELJEV   MESTIH

7. Katera je, po vašem mnenju, najustreznejša oblika informiranja?

- a) TELEVIZIJA   b) RADIO   c) ČASOPIS   d) INTERNET
e) NE VEM   f) ODPRTI TELEFON

8. Kaj vas najbolj skrbi ob uvedbi evra kot plačilnega sredstva v Sloveniji?

- a) DVIG CEN   b) NEPRAVILNO   c) TEŽEVE   PRI
ZAOKROŽEVANJE   PRERAČUNAVANJU
d) IZGUBA NACIONALNE   e) NE VEM
IDENTITETE

Hvala za sodelovanje in lep dan.

Aleksandra Šulc, 9.c,

Tjaša Hertiš, 9.e,

Barbika Jaminkar, 9.c

EVRO PRI NAS DOMA?!

Smo devetošolke OŠ Janka Glazerja Ruše in v okviru raziskovalne naloge smo sestavile anketo o poznavanju evra v Sloveniji. Anketo bomo izvedle en mesec po uvedbi evra kot plačilnega sredstva v Sloveniji. Lepo Vas prosimo, če bi si vzeli nekaj minut časa in jo izpolnili. Podatke bomo uporabile zgolj za izdelavo raziskovalne naloge.

Za Vaše sodelovanje se Vam zahvaljujemo!

Lep pozdrav!

1. Koliko ste stari?

- a) do 20 let   b) od 21 do 30   c) od 31 do 40   d) od 41 do 50   e) več kot 50

2. Ste imeli dovolj informacij o uvedbi Evra v Sloveniji?

- a) DA   b) NE

3. Poznate datum do katerega bo mogoče brez provizije menjavati tolarje v evre?

- a) DA   b) NE

4. Ali že dobro poznate izgled evro bankovec in kovancev?

- a) DA   b) NE

5. Kje še sedaj dobivate informacije o evru? (obkrožite le en odgovor)

- a) TELEVIZIJA   b) RADIO   c) INTERNET   d) TELEFONSKA LINIJA
 e) NISEM DOBIL INFORMACIJ   f) NE VEM   g) RAZNE PUBLIKACIJE

6. Katera je bila, po vašem mnenju, najustreznejša oblika informiranja?

- a) TELEVIZIJA   b) RADIO   c) ČASOPIS   d) INTERNET
 e) NE VEM   f) ODPRTI TELEFON

7. Kaj vas še vedno skrbi ob uvedbi evra kot plačilnega sredstva v Sloveniji?

- a) DVIG CEN   b) NEPRAVILNO PRAČUNAVANJE   c) TEŽEVE PRI
 d) IZGUBA NACIONALNE IDENTITETE   e) NE VEM

Hvala za sodelovanje in lep dan.

Aleksandra Šulc, 9.c,
 Tjaša Hertiš, 9.e,
 Barbika Jaminkar, 9.c